

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se upravnica ne odziva. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konzorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konzorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 652.841.

Izhaja vsaki dan. Trst

Sred ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 3. uri zjutraj.

Številčne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. sveder. — Cene oglasom 16 st. na vrsto peti; poslanice, oamrtice, javne zahvale in domači oglasni po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Pol. društvo „Edinost“ v Trstu.

Vabilo

na veliki manifestacijski shod za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico.

ki se bo vršil prihodnjo nedeljo ob 10. uri predpoludne v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Ozirom na veliko važnost predmeta je pričakovati obilne udeležbe iz vseh slojev tržaškega Slovanstva.

Brzobjavne vesti.

Predavanje na češkem vseučilišču v Pragi ustavljeno.

PRAGA 7. Na tujakšnjem češkem vseučilišču so bila z ozirom na nasjaveje dogodke in z ozirom na vedenje dijakov, predavanja do daljine odredbe ustavljena.

Nizozemska banka.

AMSTERDAM 7. Nizozemska banka je povišala diskont od 2 1/2 na 3%.

Francozka vojna mornarica.

PARIZ 7. Iz Toulona poročajo, da so eventualne demonstracije brodogoja proti Turčiji udeležiti oklopača »Charlemagne« in oklopni križar »Kleber«.

Volitve za francoski senat.

PARIZ 7. Današnji ministerski svet v palači Ely-ée je določil volitve za delno obnovljenje senata na 7. januarja 1906.

Maročanska konferenca.

CADIX 7. Uprava brzobjava je prejela ukaz, naj na brzobjavnem uradu v Algecirasu, kjer se bo v kratkem vršila maročanska konferenca, postavi aparate Hughues.

Z dunajskega vseučilišča.

DUNAJ 7. Danes predpoludne so je pred vseučiliščem zbralo mnogo nemško-nemških dijakov. Oba krila rampe ter prehod preko zunanjih stopnic je zaprla policija. Od nemških dijakov ni prišel nihče. Nemško-nemški dijakovi so nadaljevali demonstracijo do 11. in četrte ure, nakar je neki člen nemškega vseučilišnega odseka stopil na steber ter prečital brzobjavko graških dijakov. Na to se je isti v imenu nemškega vseučilišnega odbora zahvalil dijakom, da so došli v tako velikem številu ter jih je pozval, naj se tudi jutri zberejo v takem številu. Z odpevanjem »Wacht am Rhein« je bilo demonstracije konec.

Demonstracije za volilno pravico.

LVOV 7. Socialni demokratje so sinoči z pet priredili demonstracijo za volilno pravico.

PODLISTEK.

324

Prokletstvo.

3godovinski ruzman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil L. E. Tomič.

Prevel M. O.—G.

— Mi vemo, kako stojimo, se je nasmejal Zorič. Nismo Cigani, ne Židje. Tu ti je pismo od velikega našega sveta pod velikim pečatom občine.

Po teh besedah je predal Zorič banu listino z visečim pečatom.

— A kaj piše list na? je odgovoril Ivanš, vsprejemši nuden mu pergament, da zvršimo na kratko ta posel. Čital bom vso listino. Za sedaj mi povej ti ustmeno.

— Ista pravi na kratko, da se mesto Trogir, to je vsa občina in njeno območje, da iz lastne volje pod oblast gospoda Trvdka, kralja bosanskega, ki je zavlada tudi v Dalmaciji. Da se bo mesto sicer tudi na dalje držalo svojih svobodnih in pravic,

vico. P. z. v. u. socialističnih voditeljev, naj se demonstrantje razidejo, se isti niso odzvali, marveč so se, pevaje delavsko pesem, podali v Krakovsko ulico, kjer so se vkljub ugovoru svojih voditeljev obrnili proti obama policijskema komisarjema, ki sta jim sledila. Na redarje, ki so komisarjema prišli na pomoč, so metali kamenje in opeko. Neki redar in neka mimoidoča osebica sta bila ranjena. Konečno so redarji demonstrante razkropili.

Češki deželni zbor.

PRAGA 7. Namestnik je odgovoril na interpelacijo posl. Pacaka in tovarišev glede dogodkov zadnjih dni, v kateri se obdoljuje javne organe, da so prestopili svojo oblast. Namestnik je rekel, da vlada nikakor ne omejuje gibanja za volilno pravico, tudi če se izvršujejo organizirani napadi na policijske uradnike in redarje, kakor se je to brez vsacega povoda zgodilo v Pragi dne 4. t. m. Tudi demonstracij v nedeljo ni vlada ovirala. Radi vedenja demonstrantov je pa potrebno, da se upotrebijo velika sredstva v svrto javnega reda. Zato hoče namestnik uporabiti vse sile, ki so mu na raspolago, da doseže ta cilj. Namestnik je z zadovoljstvom konstatoval, da se je včeraj priporočalo mir. Redarstvo se je vedlo po obstoječih predpisih. Vsako eventualno prekrščenje oblasti od strani policije se bo kaznovalo.

Neudeleženi opazovalci so izjavili, da je policija v zvezi vsem provokacijam kazala najskrajšajo ravnodušnost.

Izvajanja namestnika so mladočehi in in češki radikali večkrat prekinili z mejklici. Veliko posestvo in Nemci so jih pa vsprejeli s pohvalo.

Prihodaja seja v petek.

Demonstracije v Pragi.

PRAGA 7. Tudi danes so bili v glavnih ulicah in v predmestjih postavljeni moči in oddelki vojakov, da bi preprečili eventualne izgrede. Dosedaj se pa ni nikjer mir znatno kalil, le o poludne so v Holešvaru demonstracije rapadli nekega trgovca v njegovih prodajalni, ker se je izrazil proti demonstracijam. Orožniki so mu hiteli na pomoč. Ko so šli mimo Umrathove tovarne, je z drugega nadstropja tovarne počil strel in istočasno je bil vržen kamen, ki je nekega orožnika zadela v nogo. Nato sta orožnik in še neki drugi trikrat ustrelila proti oknu, ne da bi bila koga zadela.

Novo švedsko ministerstvo.

STOKHOLM 7. Novo ministerstvo je konečno sestavljeno na nastopni način: Staaf ministerski predsednik in pravosodni minister, dosednji odposlanec v Kodanju, komornik Trolle, minister notranjih stvari; polkovnik Tingsten vojni minister; kontreadmiral Sidmer, minister za mornarico; uradni tajnik

Schwatt, minister notranjih stvari; Besert, minister za finance, ljudski učitelj Berg, minister za bogočastje, dvorni nadkonjar Tamm, minister za poljedelstvo; justični svetovalec Markae pl. Württemberg, in načelnik uradov v pravosodnem ministerstvu dr. Helmer in dr. Bergstroem ministri brez listnice.

Shod častnikov zarotnikov v Belemgradu.

BELIGRAD 7. »Štampa« poroča, da se je v Belemgradu vršil shod večine častnikov, ki so bili zapleteni v zaroto. Shodu je predsedoval podpolkovnik Peter Mišić, ki je z osirom na rešitve vprašanja glede zarotnikov, stavlil predlog, naj se zarotniki dobrovoljno umaknejo. Izvajanja Mišićeva so navzoči soglasno dobili, sklenivši, da predlože spomenico kompetentni oblasti. Le kakih šest ali osem častnikov-zarotnikov je imelo posebni shod, katerega sklepi so pa neznani.

Španski kralj v Berolinu.

BEROLIN 7. Predpoludne so v navzočnosti cesarja, španskega kralja, prestolonaslednika in drugih cesarskih princov bili zapriseženi rekruti gardnih polkov. Cesarja sta prisostvovala z odprtega okna. Po prisegi je cesar Viljem imel rekrute nagovor, v katerem je omenil na tovariše, ki se v trdem boju za domovino boré v Afiki. Današnji dan je posebno počaščen valed navzočnosti španskega kralja. Ce-ar je svoj govor zaključil s »hura«-klicem na španskega kralja. Na to je godba zasvirala špansko in prusko himno. Ce-ar in kralj Alfonz sta opoldne prisostvovala vojaški vaji 2. gardnega polka ter sta na to zajutrkovala v kazinu polka. Velika množica ljudstva je navdušeno pozdravljala vladarja, ki sta se peljala po Friederikovi ulici.

BEROLIN 7. Španski kralj Alfonz je ob 3. uri popoldne v svojem stanovanju vsprejel državnega kancelarja kneza Bülowa v daljši avdijenci. Ob 4. uri je kralj vsprejel diplomatski zbor.

Avdijenca pri papežu.

RIM 7. — Papež je danes vsprejel v avdijenci avstro-ogrškega poslanika pri Vatikanu grofa Seesena in njegovo rodbino.

Londonski Židje za ruske Žide.

LONDON 7. (Reuterjev biro). V hiši lorda Rothchilda se je popoldne vršil shod voditeljev Židov, na katerem je bilo sklenjeno, da naj rusko-židovski odbor izda proglas za nabiranje podpov za Žide, ki so v Rusiji postali žrtve preganjanja.

Francozka zbornica.

PARIZ 7. Na predpoludanski seji se je nadaljevalo posvetovanje o preskrbovanju delavcev na starost. Posl. Taillant je razviljal protunačrt, po katerem bi bil vsak delavec, ki je brez sredstev, zavarovan proti starosti, bolezi, nezgodam in invaliditati.

— Zahtevamo, gospod ban, kar je pravo in pravično, tisti se ne napihujemo preko svoje sile in moči. Najprej bodi ti znano, da imamo še starih pravic in svobodnih, ki so nam jih dali močni kralji hrvatski in dalmatinaki blagega spomina, ljudje jezika hrvatskega. Ko je izginil kraljevski rod in ste vi plemenitaši sklenili pogodbo z madjarstvom kraljem Kolomanom, da poleg ogrske nosi tudi hrvatsko krono, potrdili so tudi Koloman in drugi kronanci za njim našo hrvatsko starino, naše trogirske pravice.

— A kaj je v njih? je vprašal škof.

— Da smo svobodni ljudje. To nam je prvo, to je začetek in konec vsake sreče na zemlji. Trogir spada samo pod kralja. Trogirani so kraljevi ljudje, a za kralja velja v deželi tudi njegov namestnik ban. Noben drugi vlastelin, župan ali duhovnik nima v Trogiru ne oblasti ne glasu, razun, ako mu jo je dala občina. Tudi bana sluša Trogir, svede samo dotlej, dokler dela po zakonu. Sodaika si volimo sami, volimo si tudi veliko svetovalstvo in svoje častnike in tudi uslužbence in ne vprašujemo radi tega niko-

Poročevalce je protunačrt pobijal, ker primanjkuje denarja, da bi se ga uvedlo. Protunačrt je bil nato s 447 proti 97 glasom odklonjen. Posl. Fournier je nato razviljal drugi protunačrt, o katerem bo zbornica razpravljala jutri.

Dogodki na Ruskem.

Preganjanje Židov v Rigi.

KODANJ 7. Kakor poroča biro Ritzau iz Rige, traja tamkaj preganjanje Židov dalje. Izgredniki razdejavjo hiše in plenijo. Plovba je zopet pričela, tako so tudi delavci v tovarnah šli na delo. Železniški uslužbenoci štrajkajo še dalje.

Boji med pehoto in kozaki.

PARIZ 7. Iz Londona poročajo, da se je povodom nemirov v Libavi vršil boj med redno pehoto in nekim oddelkom kozakov, v katerem so bili poslednji popolnoma uničeni.

Otvorjen železniški promet na prusko-ruski meji.

BROMBERG 7. (Uradno). Redni osebni promet med Wirballenom in Petrogradom je zopet odprt.

KATOVIC 7. Ravnateljstvo železnice v Katovicu poroča, da je bil danes na progi Katovic—Krajewo zopet odprt promet in da se v Katovicu zopet vsprejemajo tranzitne odpošiljave preko Podvološke.

Mir se vrača.

STOKHOLM 7. »Svenska Telegram biro« je prejel iz Odesa nastopno brzobjavno poročilo: Včeraj in danes je v Odesi in v Nikolajevu vse mirno.

Isti biro poroča iz Rige: Tovarniški delavci so šli zopet na delo. Promet na populni železnici je zopet normalen. Binte so odprjene. Štrajk železniških in pristaniških delavcev traja še dalje.

Nemiri na Kavkazu.

BATUM 7. (Petrogr. brz. agent.) Na mnogih mestih so pokvarjeni železniški tir in mostovi. Iz Gurijske pokrajine poročajo o krvavih spopadih s četami. Shod, ki se je vršil v tujakšnjem gledališču, je pozval namestnika, naj umakne čete iz Gurije. Shod je sklenil pričeti splošen štrajk, dokler se zahtevi ne ugoti.

Ruski Židje in predsednik Roosevelt.

WASHINGTON 7. (Reuterjev biro). Neka skupščina Židov je brzobjavnim putem prosila predsednika Roosevelta, naj se pri ruski vladi zavzame, da se konča klanje Židov. Predsednik Roosevelt je pa mnenja, da ne more vlada storiti nobenega koraka, ki bi Židom v Rusiji kaj koristil.

Grof Witte je brzobjavl bankirju Jakobu Schiffu: Ruska vlada oboja te izgrede in ona da je storil vse, kar je zamogel storiti, da ponahajajo nemiri. Toda dežela se nahaja v

gar, tudi ne bana ni kralja. Ne tuj sodaik, ne kralj, ne ban ne smejo soditi Trogiranov, ampak domači in to po starih navadah in zapiskih naših, a zadaja sodba gre samo kralju. Davke pobiramo sami in trošimo za naše občinske potrebe. Vsako leto dajamo kralju štirideset mark, ker je to pravica krome, a tudi na bana njegov del, ko prihaja po opravilu k nam. Po morju da brodimmo in trgujemo svobodno in da ne plačujemo ne carine in ne davkov, koder se razprostira slana in sladka voda hrvatskega kralja, a potujoči po dalmatinakem in hrvatskem kopnu z blagom in pošteno trgujoči, da smo svobodni pred napadi kraljevskih in oblastvenih mitničarjev. To so naše pravice, darovane od kraljev Hrvatov, potem ohranjene po njihovih naslednikih in trdne do današnjega dne. Vprašamo in prosimo kralja in tebe, ban Ivanš, da nam to pravo ostane zagotovljeno tudi v naprej, ako želite, da vam Trogirani bodo svesti prijatelji in drugi.

— Djbro, je rekel Ivanš, naj ostanejo v naprej te stare pravice naših prijateljev in drugov Trogiranov. Kar so jim stari Hr

tako nemirnem stanju, da so lokalne oblasti večkrat brez vsake moči nasproti vsem.

Bombe v Kutaisu.

KUTAIS 7. (Petrogr. brz. agent.) V okrožju Osurgeti so bili ubiti z bombami okrožni načelnik, mirovni sodnik in njegova žena ter veliko število kozakov.

Splošna volilna pravica in stališče Nemcev in vlade.

I.

Včeraj smo zabeležili na kratko, da je židovsko-liberalna »Neue Freie Presse« na Dunaju priobčila članek, ki nam rasodeva na eni strani gausno hinavstvo, na drugi pa uprav brutalno-cinično sebičnost nemških strank.

To hinavstvo in ta sebičnost se nam zrealita v dejstvu, da je omenjenemu članku v »Neue Freie Presse« tendencijsko tako-le prikrojena: »mi Nemci smo pripravljene privoliti principijelno v to veliko dandanes tako burno zahtevano socijalno-politično reformo, toda s pridržkom, da v principu pripoznana splošnost in enakost volilne pravice ne pride do praktične veljave v kolikor bi mogla škodovati privilegovani poziciji naš Nemcev v državi.

Cinizem in odkritost, ki jo kaže »Neue Freie Presse«, ko utemeljuje to svojo nečuvno zahtevo, kar osuplja Slovence. Prosimo, čujte le, da boste uverjeni, da ne pretirujemo!

Sedaj se more — pravi rešeni dunajski list — splošna in enaka volilna pravica skleniti z Nemci in ne proti njim. Nemci bi grešili, ako bi se načelno postavili proti splošni volilni pravici, kajti sedaj imajo še moč, da stavijo svoje pogoje, a nikdo ne more vedeti, kako se pozneje zasujejo stvari. Bolje je torej, da Nemci že sedaj pogumno pogledajo splošni volilni pravici v lice, nego da bi jih ista zapadla iz zasede kakor zavraten sovražnik. Nemcem je torej v dolžnost, da odkrito in točno določajo predpostavke, ob katerih bi privolili k splošni volilni pravici.

Nu, ali ste žuli, čitatelji?! Tu je vendar povedano jasno, naravnost in z osupljajočo odkritostjo, da so Nemci pripravljene privoliti v principu v splošno volilno pravico ali ne morda zato, ker je ta zahteva širokih slojev opravičena, ker se ista valed započeta velike socijalne evolucije ne da več odklanjati; ne morda zato, ker ti veliki nemški »liberalci« privoščajajo košček politične pravice in vpliva na javno upravo tudi stotisočem dosedaj zapostavljenih in preziranih trpinov, a vendar najizdatnejih davkoplačevalcev na krvi in denarju, teh cgelnih stebrov države in človeške družbe! O ne, »Neue Freie Presse« priznava naravnost, da Nemcem kaže sedaj privoliti v to veliko reformo na eni strani edino zato, ker se ista ne da več odklanjati, a na drugi strani imajo oni, Nemci, valed svojega privilegiranega stališča v državi, kakor favorite vse avstrijskih vlad, sedaj še toliko moči, da morejo »staviti pogoje« in določati predpostavke!

Tako argumentuje dunajski list s cinično odkritostjo, da pokaže Nemcem neizogibno potrebo, da ne odklanjajo principijelno velike zahteve širokih mas. V tej argumentaciji je ni niti ene besede ni sočutje, ni pravico-

vatje dali nekdanj, tega jim ne odtegnejo sedaj mladi Hrvatje. Vi nam predložite pred oči stare pravice na koži pod pravim pečatom, a kralj Tvrđko jih potrdi z novim pismom.

— Počakaj za trenotek, gospod ban, se mu je zaletel Zvić v besedo. Še ens po godbe ti nisem povedal. Nova je.

— Še ens, nova! se je zasmejal ban. Viditi, kako dobro je, da menjate kralja, dragi g. Zorić. Vsakokrat vam priraste kaj svobodice in pravice.

— Nikar tako, gospod ban. Tudi ta nova je pravična. Poprej nam je bila trgovina svobodna ne samo po naših kraljevinah, po Dalmaciji, Hrvatski in Slavoniji, ampak tudi po vsaj Ogrski. Ako se podvržemo bosanskemu kralju, izgubimo svobodno trgovino po Ogrski; pak zato prosimo gospodarja Tvrđka, naj nam dovoli, da bomo svoje blago svobodno premetavali po njegovih krajih bosanskih in zahumskih, da se popravi na eni strani, kar smo izgubili na drugi.

(Pride še).

ljubje, ni smiala za socijalno pravičnost, ampak iz nje hrešči le odurna glas grde sebičnosti.

To je stara taktika mogočnega mednarodnega židovstva. Čim jim je kako gibanje doraslo do grla in se boje, da jim vzarste tudi preko glave, a vidijo, da tega gibanja ne morejo več udušiti, pa gledajo in pasijo, da se temu gibanju — postavijo na čelo, oziroma skušajo, da mu dajajo direktivo in je navajajo v take struje, da bo zanje čim manje škode od tega gibanja, ali pa celo kaj dobička.

Židovski kapitalizem in socijalno gibanje sta gotovo dva pojma, ki sta si v dijamentalnem navakrižju med seboj, ki naravnost izključujeta eden drugega, prav tako kakor se izključujeta voda in ogenj. Kjer je voda, ne more goreti ogenj. In vendar vidimo dejstvo, da židovski kapitalizem in udana mu židovska inteligenca s lastno jima spretnostjo skušata zadobivati čim več upliva na vodstvo socijalne demokracije. To taktiko hoče sedaj prakticirati tudi avstrijsko nemštvo nauku v »Neue Freie Presse«: oni hočejo v principu privoliti v splošno in enako volilno pravico, dokler je še pravi čas za njih — to je, dokler imajo dovolj moči v tej državi, da diktirajo državni upravi svojo voljo tudi glede koncepta blišnje neizogibne volilne reforme, in ker se boje, da bi jim ta reforma posneje prišla »kakor zavraten sovražnik iz zasede«.

»Neue Freie Presse« priznava torej z vso odkrito nesramnostjo, da privoljuje principijelno v splošno volilno pravico z jednim namenom, da se volilna reforma praktično izvede tak, da glede nemškega »posestnega stanja« ostane — brez efekta!! Splošna volilna pravica ima v glavnem ravno namen odprave vsacega privilegija; ali Nemci hočejo sodelovati na uvedanju te reforme v ta namen, da ostanejo — nemški privilegiji.

Prihodnjič hočemo pokazati, kako misli »Neue Freie Presse« prati kožuh splošne volilne pravice, a vendar ne zmožiti — nemških privilegijev! Čuli bomo prihodnjič, kako nemški list privoljuje v splošno volilno pravico pod pogojem, ako se Nemcem garantira nekaj, kar je po pojmu splošna in enaka volilna pravica a priori izključeno. Kajti volilna pravica, ob kateri bi bilo možno to, kar zahteva »Neue Freie Presse«, obratno nemškega »posestnega stanja«, gospodarstva manjšine nad večino, bi bila vse, samo ne splošna in enaka.

Redni občni zbor političnega društva

„EDINOST“

v nedeljo, dne 5. novembra t. l.

Tajnikovo poročilo.

(Dalje.)

Tudi radi toli potrebne šole v Gropadi je storil odbor potrebnih korakov. Poslal je tudi deputacijo na namestništvo. In glejte, to groptjsko šolsko vprašanje je zopet ena kričeših krivic, ki so možne le ob naših tržaških žalostnih, abnormalnih razmerah. Vai poklicani faktorji — saj je mestni svet celo stavil enkrat že v triletni proračun troške za to šolo — priznavajo neizogibno potrebo te šole — toliko iz pedagogičnih, kolikor iz človekoljubnih razlogov, radi krajevnih razmer —, sli Gropajci je le ne morejo in ne morejo dobiti vzlic večletni njihovi borbi in vzlic vsemu prizadevanju, s katerim jim je šlo naše politično društvo na roko v vsaj tej borbi.

Slednjič je deputacija, ki je bila na namestništvu ob neki taki priliki, posebno naglašala, kako zanemarjen v šolskem pogledu je I. okraj okolice ozolo sv. Ane. To je tudi res pravi škandal, nečuvno dejstvo v sedanjem prosvetljenem veku, da je tako velika in tako gosto obljudena okolica brez vsake šole! Deputacija je povdarjala neizogibno in nujno potrebo, da se pri sv. Mariji Mogdale ni osnuje ljudska šola.

Med vprašanji, ki jim je odbor političnega društva »Edinost« posvečal svojo posebno pozornost, so tudi napisali na novi državni železnici. Odbor je storil korake na namestništvu, kateremu se je izročila spomenica, in na ministerstvu za železnice, da bi izvojeval pravico našemu jeziku v tem pogledu. Žal pa, da se vse zdi, da ne bo vspeha, ker čujemo, da bomo na Opčinah zadnji tudi slovenski napis, in bo naš slovenski in zavodni sv. Ivan moral gledati le laške in nezške napis.

Žalosten znak žalostnih naših razmer je, da so naši pokojni voditelji še v grobu predmetom narodne borbe, da se celo proti njim obrača srd naših nasprotnikov. Kakih dvajset let je že, odkar pokojni naš boritelj Viktor Dolence leži v grobu, a še danes nima napis na svojem grobu, ker mu ga ne dovoljuje strast nasprotnikov. Vsa prizadevanja dotičnega odbora, ki mu je bil na čelu g. inž. Živic, so ostala brezvspešna. Da pa se enkrat neha ta sramota, ki človeku s človeški čutečim srcem silirdečico jeze in srama v obraz, in ker je ta stvar za nas tudi splošna in principijelna važnost, odločil se je odbor političnega društva, da uvede novo akcijo: in je naložil dru. Rybáfu, da napravi novo prošnjo na magistrat za dovoljenje napisa. Magistrat je zahteval spremembo napisa. Uložili smo rekurz na delegacijo. Ta pa je rekurz odbila iz tistega znanega rasloga iz arzenala italijanskega sovražstva do nas: odbila ga je le zato, ker je bil sestavljen v slovenskem jeziku! Toda pol. društvo se je odločilo za borbo do zadnjega ter je poskrbelo, da besodilo ostvari državno sodišče. Ob enem pa je uložilo pritožbo na namestništvo radi postopanja mestne oblasti v jezikovnem pogledu.

Odbor političnega društva se je odločil posvati naš narod, naj poplača velik dolg, naj postavi znak svoje hvalečnosti do pokojnega voditelja in boritelja svojega: Ivana Nabergoja. Rojaki! Pokojni Ivan Nabergoj je veči del svojega plodonosnega življenja posvetil delu za narod svoj na tržaškem ozemlju, on je bil v prvi vrsti, ki je pripomogel tržaškemu Slovenstvu do glasu, imenu in veljave. Naš dolg do njega je velik in na nas je, da se oddolžimo njegovemu spomnu. Odbor našega pol. društva je v ta namen izdal poseben proglaš do rojakov. Žal pa, da dosedanji vspeh ni bil tolik, da bi bili že doslej mogli realizirati ta namen, ki bi bil dostojen spomina pokojnikovga.

Odbor našega političnega društva je poprijel tudi inicijativo za primerno udeležbo na velikem prazniku naroda slovenskega: na razkritju Preširnovega spomenika. In z rodoljubnim zadoščenjem moremo konstatovati, da je bil vseh naravnost sijajen: v Ljubljani so pripoznavali sploh, da so kar presenečeni po toliki udeležbi od strani Tržačanov.

Važen dogodek v tej dobi je dobil veliki sestanek narodno-radikalnega dijaštva, in čsobito s tem spojeni javni shod. Ta shod je bil važen dogodek za to, ker je znakom, da je dijaštvo, ti bodoči voditelji naroda, jelo uvidevati veliko važnost Treta za ves narod slovenski in ker je isto, izbravši ravno Trst za svoj prvi shod, s tem nekako pripoznalo primernost naše tržaške politike. Javnemu shodu, ki je bil naravnost sijajna manifestacija, je predsedoval predsednik našega društva, a vsprejete resolucije so se dotikale naših življenjskih vprašanj. Zbrani narod je rezolviral izlasti tudi radi našega šolskega vprašanja in je z velikim navdušenjem pritrdil govorniku našega političnega društva za splošno in enako volilno pravico in je soglasno vsprejel predloženo mu tozadevno resolucijo.

Tako smo se tudi mi pridružili srčnemu klicu doslej zapostavljenih, a vendar za vso človeško družbo neizmerno važnih slojev, klicu doslej politično brezpravnih po enakosti in politični ravnopravnosti, klicu po splošni enaki in tajni volilni pravici. Sploh pa moramo povdariti, da se je naše društvo vsikdar, na shodih in v svojem glasilu, dosledno in odločno izrekalo za ta postulat najelementarnejše pravičnosti, politične enakosti in svobode.

Končno nam je še omeniti dogodka, ki sicer ne spada v kroniko našega društva. In še omenjamo tega dogodka, ne mislimo pripisovati s tem našemu društvu kakor takemu nobene zasluge. Omenjamo ga pa iz dveh razlogov. Prvič, ker so poleg drugih rodoljbov, z g. Gjuro Vučkovičem na čelu tudi nekateri odborniki našega društva — izlasti gg. dr. Gregorja in Ante Bogdanovića — stekli mnogo zaslug, da se je realizirala misel, ki je gotovo epehalnega pomena za bodočnost našo. Drugi razlog pa je ravno v tej neizmerno važnosti dogodka, to je, ker nam uredničenje te ideje kaže z velikim pristotom, v kakim meri se mora naše delovanje izlasti gibati v bodočnosti. Dogodek, na kateri mislimo,

je ustanovitev velikega denarnega zavoda v Trstu, »Jadranske banke«. Da, rojaki: dela na ekonomičnem polju, združnem in trgovskem, se moramo lotiti zaresno in s vso vnemo. V gospodarskem osamosvojenju je naše odrešenje in ustajenje. V tem znamenju bomo naša zmaga.

Nu, dočim smo govorili sedaj retrospektivno, dovolite, da podamo še dve besedi perspektive — pogleda v bodočnost.

V bodočnosti nas čakajo važni dogodki, za katere se treba resno pripraviti. Izvojevati nam bo hude volilne borbe za deželni zbor, oziroma mestni svet in za državni zbor. Nadaljevati in dovojevati nam bo borbo za rešitev našega šolskega vprašanja. Nadaljevati nam bo prizadevanja — ki so bila dosedanjemu odboru v stalno skrb — za pravično uredbo porotnih sodišč, da se enkrat neha nečuvno dejstvo, ki sestoji v tem, da se naše ljudi, ko gre za njih svobodo, ime, čast, imetje in celo za življenje, stavlja pred porotnike, ki ne umejo našega jezika. Nadaljevati bo borbo za pravo našega jezika — za to najelementarnejšo pravo — na sodiščih sploh, izlasti pa še glede asesorjev na trgovskem sodišču, ki jih imenuje trgovska zbornica, katere korporacije strupeni odpor proti veljavi našega jezika treba ukloniti. Sodelovati nam bo na veliki borbi za politično vstajenje mas, za reformo, ki naj preobrazi državo v smislu enakosti in enakopravnosti: za splošno volilno pravico. In slednjič, kakor že povdarjeno, bo trebalo razvijati največo delavnost na ekonomskem polju.

Iz tega je razvidno, da čakajo prihodnji odbor velike in mnogostranske naloge. In same naloge, ki ne dopuščajo nikakega diferenciranja po političnih strankah, naloge, ki se tičejo interesov narodne skupnosti.

Sklepamo z živo in rodoljubno željo, da bomo z združenimi in složnimi silami delovali za vspešno in srečno vršenje teh nalog.

Drobne politične vesti.

Reško resolucijo so, kakor poročajo iz Zadra, poleg deželnega poslance Carića naknadno podpisali tudi državni poslanci Biankini, Ferri in Vuković.

Otvoritev državnega zbora. Kakor javljajo z Dunaja, bo v prvi seji državnega zbora dne 28. t. m. baron Gautsch v posebni izjavi pojasnil stališče vlade nasproti volilni reformi.

Volilna reforma v tirolskem deželnem zboru. Ustavni ošek tirolskega deželnega zbora je predložil v ponedeljek nastopne temeljne podatke za reformo deželnozbornih volitev: 1. Volitve v kmetijskih občinah bodo direktve. V kmetijskih občinah bo vsaka občina volišče. 2. Ustvari se na novo splošna volilna kurija (četrt kurija). V splošni kuriji ima volilno pravico vsak državljani, ki je dovršil 24 leto in ni izključen od volilne pravice. Ta kurija voli se d e m poslancev, štiri na nemškem in tri na italijanskem Tirolskem. 3. Število poslancev mest in trgov se od trinajst poviša na šestnajst. 4. Število poslancev kmetijskih občin se od 34 poviša na 44. Od teh deset novih mandatov odpadeta dva na severno Tirolsko, štiri na nemško južno Tirolsko in štiri na italijansko Tirolsko. 5. Za volitev volilnega razreda plemiškega velikega posestva se ustvarita dva volilna okraja.

Maksim Gorki. Kakor javljajo iz Petrograda, se Maksim Gorki valed amnestije nastani zopet tamkaj.

Novo ministerstvo Witte. O sestavi ruskega ministerstva poročajo iz Petrograda nastopno: Ministerstvo za notranje stvari prevzame knez Urušov, doslej guverner v Tveru; finance Witte sam; trgovino Rnhlov, doslej pomočnik v oddelku za trgovinsko plostvo; pouk Konji; promet Njemješajev, doslej ravnatelj južno-zapadne železnice; poljedelstvo Šipov, zastopnik zemstva; vojno general Kosič, doslej vojaški poveljnik v Kazanu.

Papežev konzistorij. Prihodnji konzistorij se bo vršil, kakor javljajo iz Rima, v prvi polovici meseca decembra. Na tem konzistoriju bo papež imenoval baje tri nove kardinale in sicer škofa v Bihiji oziroma v Rio de Janeiro v Braziliji, nadškofa v Beneventu in mons. Cagiano de Azevedo, sedanjega majordoma v Vatikanu. Glasom drugih vesti, bo o tej priliki imenovan kardinalom tudi en ogrski škof in o. Lepidi.

Novosrbsko posojilo. Vlada je včeraj podpisala posojilno pogodbo s konzorcijem banke »Union«, na Dunaju, s

Hope & Co. v Amsterdamu in Sterr Brothers v Londonu. Posojilo 4 1/2% investicijske rente znaša 70 milijonov frankov ter se bo amortiziralo v 50 letih.

Domače vesti.

Italijanska stranka in splošna volilna pravica. Neš »Piccolo« je brat dunajski »Neue Freie Presse« po pokoljenju in naravi. Kakor ta poslednja se boji »Piccolo« splošne volilne pravice še bolj nego peklenšček križa in vendar se izjavlja — zanjo. Kislega obraza sicer, ali vendar, ker ve, kako nevarno bi bilo nasprotovanje proti tej opravičeni zahtevi širokih mas.

Včerajšnji »Piccolo« se torej v posebnem članku izjavlja za splošno volilno pravico. In ker že ne more drugače, nego da grize kralja jabolko, pak skuša porabiti to lepo priliko da bi s potajevanjem resnice izsilil nekoliko popularnosti za svojo — stranko. Baha se da more ravno njegova, italijanska liberalna stranka s polno vestjo podpirati to gibanje. Saj je ta stranka — pripoveduje »Piccolo« — že pred 6 leti priredila manifestacijo splošni volilni pravici v prilog, ko je v seji dne 3. novembra 1899. deželni odbor predložil načrt za volilno reformo, ki je pripoznavala volilno pravico vsakemu polnoletnemu meščanu, ki ga ne izključuje nevrednost, ako poseduje elementarno omiko, zahtevano od splošnih državnih zakonov, in ki je tu stalno na delu ter plačuje javne davke.

To da je bila — po »Piccolu« — določna in jasna manifestacija italijanske liberalne stranke v Trstu za princip splošne volilne pravice. Mi pa pravimo, da je načrt volilne reforme, kakor ga je predložil tržaški deželni odbor v letu 1899. pomenjal ravno nasprotno od tega kar trdi »Piccolo«. Pomenjal je zanikanje principa splošne in enake volilne pravice!

»Piccolo« je namreč povedal le pol resnice, drugo polovico pa je previdno potajil. Tržaško židovsko glosilo pripoveduje pač, da je oni načrt dovolil pravo glasa »vsakemu meščanu itd. itd.« ne pripoveduje pa nič o tem, da je ta načrt določal, da se bo vseh 48 tržaških mestnih svetovalec oziroma poslancev volilo na eno listo (lista unica)! Hvala na taki splošni in enaki volilni pravici, ki bi dejala večini vse zastopstvo, manjšini pa nič tudi v slušanju, da bi — rečimo — imela večina 100 volilcev, manjšina pa 99!!

To ne bi bila volilna reforma v smeri svobode jednake pravice, ampak še poobjatila bi obstoječo itak že hudo krivico, ker bi še bolj utrdila privilegije! Po vsej pravici smo se tedaj v tem listu odločno uprli taki volilni reformi, po kateri bi bila še tako velika manjšina izročena na milost in nemilost majoritarizmu od strani večine. Vseled tega bi v mestnem zastopu, oziroma deželnem zboru navsila stanje, ki bi: prvič onemogočilo glavni namen splošne in enake volilne pravice, kateri namen je, da v parlamentu odsevaj resnično razmerje na ozemlju, čegar prebivalstvo je izvolilo ta parlament, in ki bi bilo — v drugo — v dijametralnem navskrižju z duhom, bitstvom in namenom parlamentarnega življenja. Ker bi namreč zavzemali parlamentarni teren le zastopniki večine volilcev — če tudi še tako male večine! — in bi manjšina ne prišla do nikaškega zastopstva in besede, imeli bi deželni in mestni parlament brez — opozicije, torej brez kontrole.

To je bil menda dovolj tehten razlog, radi katerega smo se tedaj uprli taki volilni reformi. In le strmeli smo, da nas je radi tega socialna demokracija obsipala srditim očitanjem, češ, da smo mi sovražniki razširjenju volilne pravice, dočim smo v resnici le nasprotoveli grdi mahinaciji, prevari in zlorabi, ki jo je hotela uprizoriti italijanska večina v deželnem zboru ter tako nesramno prostituirati vzvišeno in v današnjih dneh zmagoslavno misel velike socialne reforme. Strmeli smo na tedanjem postopanju socialne demokracije, ker je to neoporečna resnica, da je bilo tudi v interesu širokih slojev, torej posebno še socialno-demokratske stranke, da oni načrt, kakor ga je italijanska liberalna stranka predložila deželnemu zboru, ni postal zakon.

Slovenec in splošna volilna pravica. Iz delavskih krogov smo prejeli:

Med nami slovenskimi delavci se še vse premalo brigamo za splošno, enako, direktno in tajno volilno pra-

vico. Večina naših delavskih slojev nima še pravega pojma o tej za vsakega zavednega človeka velevažni stvari.

Naš delavec — pod besedo delavec umejemo mi tudi one, ki delajo s peresom, kakor tudi kmetovalce — je tako indiferenten za vako volitev, da se ne potrudil rad niti tam, kjer gre direktno za njega pravico. Prvo šolo o volitvah bi sleherai lahko imel v naših delavskih društvih. Nekdaj, to je pred 20—25 let, ko smo bili še mi mladeniči, smo se tako intenzivno zanimali za volitve, da so morali tedajšnji odbori najemati za take prilike največje dvorane, v katerih se nas je zbiralo po 500 do 800 na številu. Sedaj, ko imajo naša društva več udov in ko bi se morala sedanja mladina bolj zanimati, nego smo se zanimali mi v začetku probujanja tržaških Slovencev, vidimo, da sedaj prihaja na obče zbere naših del. društev le razmeroma malo in še to le starejših mož.

Ako bi pomislili, da imamo v naših društvih, nekako malo sliko državnega zbora, ako bi pomislili, da si v naših društvih krojimo sami zakone, bi morali prihajati na te obče zbere vsi udje slehernega društva. Tu v društvih naj bi se urili v volilnih stvareh in si krojili pravila, ki bi zadovoljevala, ako ne vsem, pa vsaj večini udov.

Mi potrebujemo splošno enako, direktno in tajno volilno pravico. To pravico potrebujejo z nami vred tudi vsi drugi narodi naše države. Naša dolžnost je, da se potegnemo za to mrvice pravice vsi do zadnjega moža in da ne odnehamo, dokler je ne dosežemo. Nihče naj ne reče: »Jaz ne vem, jaz se ne brigam, saj odpravijo tudi brez mene!« Kdor tako ravna, je šuma, je izdajalec pravice, ki jih zahtevajo vsi narodi vse Avstrije v imenu politične in socialne pravice.

Ker je še mnogo našincev, ki ne umevajo pomena splošne volilne pravice, je najnujno potrebno, da pridemo prihodnje nedelje vsi na shod, ki bo ob 10. uri zjutraj v dvorani »Narodnega doma«.

Tam bomo čuli pouk o tej stvari tako, da bomo vedeli, kaj nam bo storiti, ko zadbimo tudi mi kosček onih pravic, ki jih uživajo drugi narodi v obilni meri že zdavnaj.

Na shodu naj ne manjka nihče. Tudi oni, ki so že proučili volilno vprašanje, tudi oni naj pridejo! Saj se človek vedno še kaj uči. Zraven delavskih mas pričakujemo tudi od ostalega meščanstva, da povzdigne ta velepomembni shod se svojo navzočnostjo. Ne bodite pa leni, kakor ste, ko gre za druga naše društvene stvari! To gre za življensko vprašanje delavskih mas. Ako hočete, da bo tudi revež imel kako mrvice pravice, morate te pravice sami zahtevati z vso odločnostjo. Vlada izjavlja sicer, da si ne bo dajala narekovati zakonov od kogar si bodi, toda, ako bo uvičela, da smo vsi državljani s'očni, da je vsa država razburjena valed nepravilnega vladanja nekaterih mogočencev — in da, ako se ne zadovolji s'rode, državljane, lahko pride hudo in najhujše — bo morala odnehati!

Pokažimo torej, da ne spimo in da smo zavedni člani svojega stanu in vredni sinovi svojega naroda.

Dr. Just Pertot. Pod tem naslovom pas pulisti »Omnibus«: Dne 1. t. m. nas je zapustil po dveletnem bivanju med nami mladi zdravnik dr. Just Pertot. Bil je poslan k nam od vlade, da preiskuje in pobija malarijo v naši okolici. Kaj je bil ta mladi in izvrstni zdravnik nam tu, to občutimo prav še-le sedaj, ko ga ne vidimo več.

Kakor pravi rodoljub ni bil samo kakor Slovenec brat po krvi, ampak pravi oče in svetovalec bolnikom in iskren tovariš v vsaki naši radosti in žalosti: užival je z nami v narodni slavi, a tugoval z nami radi nepravice, ki se nam delajo. Očelal je v Trstu, da se tam nastazi in samostalno izvršuje zdravniški poklic.

»Omnibus« toplo priporoča g. dr. Justa Pertota vsem bolnikom in zaključuje: Po slavljajoči se tem potom od milega zdravnika, želimo mu v njegovem novem bivališču najboljšega vpeha na korist trpečega ljudstva in Bog naj blagoslovi njegovo delo!

Župnikom sv. Marka v Zagrebu je zagrebški mestni svet izvolil I. Mrzeljaka, dosedanjšega župnega upravitelja.

Umril je v Gradcu dvorni svetovalec Alexander Rožek, deželni šolski nadzornik v pokoju, star 81 let.

Smrt poštenjaka. V Puli je umrl dne 5. t. m. mož, ki smo ga globoko spoštovali od prvega hipa, ko smo ga spoznali. Bil je to c. in k. arzenalski mojster v pokoju, g. Matevž Fajdiga. To vam je bila prav pristna slovenska korenika: pošten, vesten in točen do skrajnosti, a poleg tega vedno vesel in ljubeznjiv! To lahko rečemo: kolikor ljudij je poznalo pokojnega Fajdigo, toliko — iskrenih prijateljev je imel. Vsega je nasivalo — očets. Pokojni Fajdiga je bil med ustanovitelji šolsnice v Puli in je bil nje odborik ves čas do pred 3 leti. Istotako je bil pokojnik med ustanovitelji posojilnice v Puli. Bil je zvest in snačajan rodoljub do zadnjega diha. Pulski Slovenci in Hrvatje so dolžni ohraniti pokojniku blag spomin.

Novi policijski ravnatelj v Trstu »Oesterr. Volkszeitung« je svedela, da bo ravnateljem policije v Trstu imenovan okrajni glavar na Voloskem, Manusai.

Nemška šolska vojna ladja na Reki. Z Reke poročajo, da je včeraj dospela tjakaj nemška šolska vojna ladja »Stein« s petsto mož posadke ter da ostane tamkaj do prihodnje nedelje.

Vročina v novembru. Iz srbakih krogov nam pšejo: V Kotoru mora vladati grozna vročina, ker drugače bi ne bila neka »kukavica« iznesla tako smrdljivega jajca, kakoršnje je ono, ki se je z'eglo v listu »Il Sole« od dne 5. t. m. pod naslovom »I Gopšev. č la Serbia!« »Sotto pretendente« (s c!!), v katerem je kvasil kak eksaltirani Bož, in vse, kar je v dolgem članku napisano, ni nič drugzga, nego žaljenje mrtvih in živih srbakih Sokolov.

Na take bedarije se nam ne sdi vredno niti odgovarjati.

Poštenjakoviči.

Podpirajte pevka društva! Iz pevskih krogov smo prejeli: Vi gospodje okolo uredništva slovenskih listov ste že zdavnaj umeli kolike važnosti so za nas pevka društva.

Da ste to uneli, je dokaz, ker ste ta društva podpirali vsikdar in o vsaki možni priliki. Vam torej ne treba še-le pisati in vas še-le pozivati, da podpirate pevka društva.

Žal pa, da se ne more reči tega, o drugih inteligentnih stanovih, ki bi lahko, a ne store svoje dolžnosti. Pevska društva imajo osebito tu v Trstu t'žavno stališče. Naloga je pa še težavnejša. Glede prvega treba omeniti, da so tu pri nas za vzdrževanje pevškega društva (zlasti pa mešanega zbora) razmeroma zelo veliki stroški. Plačevati treba pevovodjo, prostore, glasovir, glaske in še razne druge stvari. V drugih krajih, kakor v Ljubljani, imajo pevka društva toliko podpornikov, da akoraj pokrivajo take stroške s podporinami. Pri nas pa ne doseza ni eno društvo 100 podpornikov! Niti »Kolo« ki je določilo le borni 2 K za celoletno podpornino, ne doseza 100 podpornikov!

Ako pa pomislimo, kake težke naloge oziroma moralne dolžnosti ima pevsko društvo ako hoče resno vršiti svojo probujevalno nalogo, moramo priznati, da pod sedanjimi pogoji ne more vstrajati nobeno pevsko društvo.

Zidostrije en mali nevspeh na eni edni veselici, in šibko pevsko društvo je finančno uničeno. Kje pa so razni veliki in mali isleti?! A brez t. h. pevsko društvo ne more vršiti svoje naloge.

Vse to, o gospoda, stane velikih žrtev in naporov. Pomislite samo to! Med tem, ko nepevo, ko so završili svoje službene dolžnosti, zabajajo lepo počivat, ali pa na čašo vina, mora pevec še-le iti k vajam in tem nategovati svoje »instrum-nte«, a po vaji mora s suhim grlom v posteljo!

Vse ta trud pa ni bogve kaka zabava! In vendar se pevoči trudijo v nadi, da bodo svojim trudom koristili narodni stvari. Ako se torej pevoči trudi o za občo narodno korist, je dolžnost vseh nepevcev, da po možnosti materialno podpirajo narodne delavce.

Zasebniki in premožna društva naj store svojo dolžnost ter naj pomorejo pevskim društvom, da bodo mogla tudi ta posledaja vršiti svojo.

Za splošno volilno pravico so tukajšnji socialni demokratje sinoči zopet priredili demonstracijo s obredom po mestu. Kakor druge večere, so tudi sinoči demonstrantje nosili seboj rudeče zastave. Demonstrantov e bilo sinoči par t'soč. Demonstrirali so ob

vekljih »Žvela splošna volilna pravica« in drugih, kakor druge večere.

Demonstrantje so izšli okolu 9. ure in pol iz delavskega doma, a kmalu po 11. uri je bil demokratski obhod končan. Demonstracija se je izvršila jako mirno.

Društvene vesti in zabave.

Odborniki pol. društva »Edinost« in njih namestniki so vabljani v sejo, ki bo v četrtek dne 9. t. m. ob 7. uri zvečer v pisarni g. dr. Gregorina in dr. Slavika. Na dnevnem redu bo konstituiranje odbora in pogovor o manifestacijskem shodu za splošno volilno pravico.

Ruskij kružok. Opozarjamo, da je danes zvečer konverzacijski večer.

Darovi.

— Ker je nekdo izmed njih imel »Lagine« užgalice, so slovenski odborniki trž. delavskega Sindikata v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu, v nedeljo dne 5. t. m., mej seboj nabrali v prid tržaške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda K 1.50.

Zadnje brzojavne vesti.

Demonstracije na dunajski tehnik.

DUNAJ 7. Okoli 11. in pol ure pred poludne je prišlo približno 2000 nemško-nacionalnih dijakov pred tehniško visoko šolo, kjer so priredili demonstracijo. Ko so se dijaki bližali, so bila takoj zaprta glavnata vrata. Posneje so nemško-nacionalni dijaki udrti v tehniko skozi vhod od zadej, ter so tu razsajali in prepevali narodne pesmi. Vendar so nemški dijaki zamogli mirno oditi. Kmalu na to so se tudi nemško-nacionalni dijaki odstranili.

Dogodki na Ruskem.

Štirje veliki knezi na potu v Pariz.

BEROLIN 7. »Berliner Tageblatt« je svedel iz Berolina: Na potu iz Petrograda v Pariz so dospeli semkaj štirje veliki knezi, ki so odpotovali dalje preko Hamburga.

Finski generalni guverner.

PETROGRAD 6. Listi poročajo, da se finski generalni guverner nahaja na odlopnjači »Svavet« v Helsinkiu.

Koledar in vreme. Danes: Bogomir, škof; Kažimir; Zivša. — Jutri: Teodor, mučenec; Sebislav; Rusmir. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne +15.5° Celsius. — Vreme včeraj: oblačno, deževno.

Policijska loterija. Srečkanje iste se bo vršilo brez odloga dne 11. nov. t. l. v palači policijskega ravnateljstva na Dunaju. Loterija se je jako priljubila občinstvu vsled njene lepe in solidne sestave dobitkov na biserih, zlatanini in srebrnini. Srečke stanejo po 1 krono in se vdobijo v vseh menjalnicah, oterijah in tobakarnah.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Trgovina s kožuho in kapami.

odlikovan na rastavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuho in čipk (kap) za civiliste in vojahe.

Sprejema poprave z največjo točnostjo in skrbnostjo.

Patentovani divan-postelja Mahnich

odlikovan v Florenciji 1905 se zlato kolajno in nagrado.

je edini divan, ki služi ob jednem tudi za posteljo se žimnico in podglavjem in neobhodno potreben onim, družinam ki imajo malo stanovanje.

Plačevanje na obroke.

Anton Mahnich, ul. Sv. Ivana 10.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (nasproti hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (italske postelje).
Ogne, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načelih.
Ilustrovan cenik brezplačno in brezplačno.

Trgovina.

Borska poročila dne 7. novembra
Tržaška borza

Poljeon 19.14—19.16, angleške Dve K —
do — London kratak termin K 240.30—240.50
Francija K 95.60—95.70 — Italija K 95.65—95.75
italijanski bankovci — Nemški F
117.55—117.70 nemški bankovci —
avstrijska ednotna renta K 100.— 100.30
kronska renta K 95.55—95.85, italijanska renta
— kreditne šecije F 673.— 675.—
državne telegrafne K 670.— 672.—
119.50—121.50 Ulydeve akcije K 767.— 776
Šecije: Tisa K 531.75—535.75, Krupa K 496.—
do 489.—, Bečenski 1880 K 302.— 310.—
denkredit 1889 K 302.— 310.— Italija K 146.—
do 148.— Srbija — do —

Dunajska borza ob 2. uri pop

	včeraj	dane-
Državni ob. v papirju	100.85	100.85
srebru	100.90	100.85
Avstrijska renta v zlatu	115.50	111.15
kronah 4%	100.15	100.10
Avst. investicijska renta 5 1/2%	91.30	91.30
Ogrska renta v zlatu 4%	114.15	114.—
" " " kronah 4%	93.75	95.75
" " " 3 1/2%	86.30	86.15
Akcije nacionalne banke	1638.—	1637.—
Kreditne akcije	674.50	672.75
London, 10 Letr.	240.20	240.22 1/2
100 državni mark	117.5 1/2	117.62 1/2
20 mark	23.30	23.50
20 frankov	19.17	19.16
100 ital. lir	95.6	95.65
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz (Sklep.) — Francoska renta 99.97,
alijanska renta —, španski exterieur 92.70,
akcije otomanske banke 608.—. Minjice na London
151.45.

Pariz (Sklep.) Avstrijska —
Lombardi 125.—, avstrijska turška renta 90.65
avstrijska zlata —, ogrska 4 1/2% —
renta 96.75, Ländarba. 479.—, španske —
134.75, pariška banka 15.89, italijanske —
jonalske akcije 749.—, akcije Rio Linto 16.35 Mlačna.
London. (Sklep.) Konsolidirane — 88 1/2%
Lombardi 5.—, srebru 29 1/2%, španske — 91 1/2%
lybarska renta 105.—, tržni — 4.—, —
Londonska —, Trdna.

Tržna poročila 7. novembra

Bucimpešta. Pšenice za april K 17.30
K 17.32, rž za april K 14.45 do 14.50, oves za april
od K 14.12 do 14.14, koruza za maj K 14.02 do 14.04.
Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje,
tendenco dobra, vzdržana. Prodaja 10.000 met. stotov,
za 5 stotink višje. Koruza vzdržana. Druga žita nespre-
njeno, trdno. — Vreme: oblačno.

New-York. (Otv.) — Kava Rio za 100. št.
dobave. Prznik.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za november,
16.10, za dec. 16.20, za januar 16.40, za febr.
16.55, za marec 16.65, za april 16.75. Vzdržano. —
Vreme: dež.

Sladkor tujem ki Centrifugal 5 promn. šed
K 70.— do 72.—, za nov-avgust K 65.50 do 66.50
Concasse in Melisid promptno K 72.50, za nov-
avgust K 67.50 do 68.—.

Stalno.

Pariz. Rž za tekoči mesec — 15.85 za
december 15.85, za jan.-februar 6.— januar-april
16.25 (mirno). — Mesečne — 16.00 — sec
2.90, za december 23.15 za januar-februar
23.40, za jan.-april 23.65 (mirno) Moskva za 100-
meseč 20.45, za dec. 30.60 za jan.-februar 30.25
za jan.-april 31.39 (mirno). — Repična olje —
tekoči mesec 51.50, za dec. 52.— za januar-april
52.75 za maj-avgust 53.— (mlačno). — Svinjska
tekoči mesec 31.75, za dec. 31.75, za jan.-april 32.20
za maj-avgust 33.50 (mirno). — Sladkor austr.
88.— nov 19.25—19.50 (mirno), bel za tekoči
mesec 23 1/2, za dec. 23 1/2, za januar-april 24 1/2, za
marec-junij 24 1/2, (mirno) — 57—57.50. —
Vreme: oblačno.

Trgovina se zaklanimi prešeli.

V soboto je bilo pripeljanih 41 zakla-
nih prešičev. Prodalo se je vse. Prva vrsta
K 124.— II. K 116—120, III. K 104.—
V nedeljo je bilo pripeljanih 28, v p. ne-
deljek 141, včeraj pa 58 zaklanih prešičev.
Prodalo se je vse po isti ceni, kakor v so-
boto. Povpraševanje jako živahno in u. č. ja
precej dobra.

Hiša na prodaj.

V Vogeljskem Dolu je na prodaj hiša
št. 30 z zadevnim hlevom za 40 konj, dvo-
riščem, vrtom in dvema vodnjakoma.
Ta hiša obstoja iz 4 sob, veže, kuhinje,
3 podzemeljskih kleti in prostornega pod-
strešja ter je posebno pripravna za gostilno
ali za vsako drugo obrt, ker je oddaljena od
nove železniške postaje Repentabor le kakih
150 metrov in stoji ob cesti ki pelje iz
Opeča v Dutovlje.

Cena 9000 K.

Eventualne ponudbe sprejema c. kr.
notar Dr. A. Rumer v Sežani.

Šivalni stroj. Proda se takoj nov.
Cena: 60 kron. Naslov
pri „Edinosti“.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Tržaški zavod za nadzorovanje in zaklepanje

Ulica S. Spiridione št. 10. Telefon št. 1264
sprejema v nadzorstvo hiše, prodajalnice, tovarne, nedokončane zgradbe,
zaloge na prostem in dvorišča.
Na zahtevo ima zavod na razpolago tudi stalno nameščene straže.
Sprejema tudi naročbe za prižiganje luči (na plin) po hišah in zaklepanje
hišnih duri.
Cene jako nizke.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.
Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
Hitri in elegantni novi brzoparobrod
ERNY
odpluje dne 11. nov. t. l. v Novi York.
Potnina znaša III. razred K 175.—, I. razred K 300.—.
Potreba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so
električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Ulica Arcata šte. 9 (vogal ulice Sapone)

Zaloga moških oblek FRAN KALASCH

Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovrat-
nikom od astrakane K 13, ravnotaki pelušasti K 15 od samega astrakana K 27.
POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlač,
m. o. n.ih delavskih hlač po K 4, z. m. skih srajc, srajce od bombaža, srajc in
spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.

Ulica Arcata šte. 9 (vogal ulice Sapone)

Zadnji teden.

Dunajska ces. kr. policijska loterija

I srečka stane I krono. Glavni dobitek
kron 30.000 kron
kakor tudi II. 5000 K, III. 1000 K v gotovini se izplača vsled najvišjega dovoljenja
Njeg. c. kr. apostola. Veličanstva na zahtevo s 16% odbikom in postavnega davka. Srečke se
vdobivajo v vseh menjalnicah, loterijah in tobakarnah.
C. kr. policijske loterije pisarna se nahaja na Dunaju, I., Schottenring št. 11
(palača policijskega ravnateljstva).

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinosti“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

REKLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZARTEVAN

KATALOGI BREZPLAČNO.

Autorizovana šola

za polaganje izpita vojaških prostovolcev
enega leta.
TRST — ulica Nuova št. 35 — TRST.

Sola se vodi od gimnazijalnega prof. Riharda Miha se sodicovanjem enega c. kr. majorja in pokoji
kot kor. zmlena v vojaških zadevah ter osem efektivnih profesorjev in enega nadučitelja, vsi v aktivni
službi. — V starih prečutih letih je 85 odstotkov pojencev te šole položilo izpit z dobrim uspehom za vo-
jaške prostovolce.

UČNI JEZIK JE ITALIJANSKI IN NEMŠKI.
PROSPEKTI BREZPLAČNO IN FRANKO.

Zahtevajte le
SELLE & KARY-je

FREDIN

najboljše sredstvo za
čistiti vsako fino ru-
meno ali črno obuvale
Najbolj se priporoča
za Boxcalis, Oscaria,
Chevreaux in laki-
rane čevlje.
DUNAJ, XIII.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejemlje vsako
vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, go-
spodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Delnost
vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in
Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Leitenberger Fr.,

c. kr. postar v Primiero
pri Tridentu, spricuje, da
je ozdravila njegovo nad
4 leta trajajočo žledeno
bolezen (ko je preje vsa
mogoča sredstva uporabl-
jal brezuspešno)

edino le žledodčna tinktura

G. PICCOLIJA, dvernega za-
lagatelja Njega Svetosti in
lekarka v Ljubljani.

1 steklenica velja 20 stot.
in se vnanja naročila točno
izvršijo.

Barvanica, pralnica in čistilnica na suhor
na parno moč

Albin Boegan

Trst - ul. Farneto št. 11 - Trst.

Ne da bi se razdrla, se obleka barva, pere in
na suho očisti z največjo točnostjo. — Barva, pere
in lika se pregrinjala, blago od pohištva, pokrivala
itd. — Na par se moči suknjeno blago.

Kovaška mehanična delavnica
Iivarna kovin, zavod za niklovanje, pozla-
čevanje, posrebrnenje, pokotlovinjenje in
pocinjenje.

VIKTOR FANO

ulica R. Zovenzoni št. 4
ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKÉ

Zaloga

izvoznomarčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

pive

iz sodčeh in v boteljkah, kakor tudi
— kvasa —

iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Gieschübler

vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

ANTON SKERL

mehanič. zapriseženi zvedeneo.
Trst - Carlo Goldonijev trg II. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zverčkov. Izključna
prodaja gramofonov, zonofov in fonografov. Zaloga
priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za
popravljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON šte. 1734.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po
posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Tovarna pohištva

— RAFAEL ITALIA —
Velikansko skladišče in razstava

pohištva in tapetarij

— TRST —
ulica Malcanton šte. 1
po zelo nizkih cenah.

Svetko Hanibal Škerl

— trgovec pri Sv. Ivanu —
priporoča svojo dobroznano

prodajalnico
jestvin in pekarno ter lastno
izdelane biškote.

Vedno sveže blago. Cene zmerne.
Posebno priporoča kruh, koji tudi pošilja
brezplačno na dom.